

A király nyulai

Hol volt, hol nem volt, még hetedhét országon is túl, volt egyszer egy szegény asszony s ennek három fia. Olyan szegények voltak, mint a templom egere, vízzel főztek, s bottal reá rántottak, úgy éltek egyik napról a másikra. A legények bizony megelégtették ezt a keserves életet, s rászánták a fejüket, hogy már csak valamerre kimozdulnak hazulról, mert így nem lehet, míg a világ s még két nap.

Azt mondja egyszer a legidősebb az anyjának:

- Édesanyám, süssön nekem egy hamuba sült pogácsát, mert én elindulok szerencsét próbálni.

Süt is a szegény asszony, s a legény elindult világgá. Megy, mendegél ország-világ ellen, hegyen-völgyön átal, s egy aranyos kúthoz ér. Letelepedik melléje, előveszi a hamuba sült pogácsát, s falatozni kezd belőle. Amint ott eddegélne, csak elejbe szökik egy kis egérke, s azt mondja:

- Hallod-e, te legény, adj egy falást abból a pogácsából, éppen hét napja, hogy egy befaló falást sem ettem.

- Nem bánom én - mondja a legény -, ha hetvenhét napja nem ettel is, bár nekem legyen elég.

Csak elcincog nagy szomorúan az egérke, bebújt egy likba, a legény pedig továbbmendegélt. Addig ment, addig ment, hogy éppen a király városába ért. Egyenesen a király palotájának tartott, leült a kapu elejbe, s ott várta a jó szerencsét. Hát egyszer csak kijő a király maga, meglátja a legényt, még köszön is neki, s megkérdezi:

- Mi járatba vagy, te szegény legény?

- Én bizony, felséges királyom, életem-halálom kezébe ajánlom, szolgálatot keresek, ha valahol találnék.

Azt mondja a király:

- Gyere csak be, te legény, van az udvaromban száz darab nyúl, ezeket rád bízom. Hajtsd ki a mezőre, de úgy őrizd, hogy el ne találjon veszni egy is, mert aztán a nyulak s a fejed!...

Másnap reggel kihajtja a legény a száz darab nyulak, de bizony, ahogy kiérték a mezőre, százfelé futottak. Haj, megszontyolodik a legény, még nézni sem mert a király palotája felé, megfutamodott, s hazáig meg sem állott. Elbeszéli otthon, hol járt, merre járt, mi minden történt vele. Előáll erre a második legény, hogy most már ő próbál szerencsét, s erőst köpte a tenyerét, hogy ő - tudom istenem - megőrzi azt a száz nyulak, ha addig él is. Hanem az is úgy járt "kivilágos világra", mint a legidősebb. Az aranyos kútnál ő is leült falatozni, az egérke tőle is kért egy falást a hamuba sült pogácsából, de ő bizony nem adott. Aztán addig ment, míg a király városába nem ért, beszegődött a királyhoz, de ahogy első reggel kicsapta a nyulakat a mezőre, a száz nyúl éppen százfelé futott.

Hazament ez is nagy szomorúan, s most már a legkisebb legény cihelődött neki: hátha neki jobban vált a szerencse. Süt az anyja egy hamuba sült pogácsát, akkorát, mint egy jó nagy taligakerék, s azzal elindul világgá. Megy, mendegél, s elérkezik az aranyos kúthoz. Amint ott eddegélne, csak elejbe fut az egérke, s igen szépen kéri, hogy adjon neki egy falás pogácsát, mert éppen tizennégy napja, hogy nem evett.

- Jó szívvel, te kicsi egérke - mondta a legény -, úgyis talán nem kell ebből a pogácsából sokáig élnem.

Megköszöni az egérke, s azt mondja:

- No, te szegény legény, jótétel helyébe jót várj. Két bátyádtól kértem már, egyik sem adott, de nem is volt szerencséje egyiknek sem.

Azzal befutott a likba, s egy kicsi kürtöt hozott magával.

- Ezt a kürtöt neked adom - mondta az egérke -, tedd el, még hasznát veheted.

- Ugyan bizony, mit tudok én ezzel csinálni? - kérdi a legény.

- Csak vidd el - mondta az egérke -, s akármi veszedelemben légy, fuvintsd meg, s minden rossz jóra fordul.

"No! - gondolja magában a szegény legény - ha nem használ, nem is árt, elviszem magammal" - s bedugta a tarisznyájába, továbbindult, s meg sem állott a király városáig, s abban is a király palotájának kapujáig.

Megérkezik, letelepedik a kapuban, s hát egyszer jön a király.

- Mit keresel itt, te szegény legény? - kérdezi a király.

Elmondja, hogy miben fáradozik: szeretne valami jó helyen szolgálatba állani.

- Éppen jó helyen jársz - mondta a király -, van száz nyulam, ezeknek egy ügyes pásztor kéne, mert eddig még nem akadt kedvem szerint való.

Egyszeribe kezet adnak, de a király ugyancsak lelkére köti a legénynek, hogy el ne vesszen a nyulakból egy is, mert aztán a nyulak s a feje...

Jól van. A legény másnap reggel kimegy a mezőre a száz darab nyúllal, de még meg sem szagolják ezek a füvet, ahány, annyifelé iramodik.

- Haj, haj! Álljatok meg, hé! - kiált a legény - mit csináljak most már? - Eszibe jut a kürt, előrántja, belefuvint, s hát a száz darab nyúl egyszerre megfordul, s úgy összefut, mint megannyi juh.

Látta ezt a király a palota tornácából, megcsavargatta a fejét, semmi képpen el nem tudta gondolni, hogy miféle ördögös praktikával gyűjtötte össze a legény azokat a nyulakat.

"No, megállj! - gondolta magában - azért ma mégis hiányzik majd legalább egy a százból. Ha nem, egyéb próbára teszek."

Mindjárt megparancsolja egy szolgálónak, hogy menjen ki a mezőre egy zsákkal, s kérjen a pásztortól egy nyulat a király nevében.

Kimegy a leány, kéri a nyulat, de a legény azt mondja, hogy ő bizony nem ad, mert neki a feje drága.

- De így s de úgy - mondja a leány -, vendégség lesz a háznál, s a király mindkettőnknek fejít veteti, ha nem lesz nyúl az asztalon.

Amint így huzalkodának, honnét, honnét nem, csak ott terem a kicsi egérke, s odasuttint a legénynek:

- Csak adj oda egyet, ne félj, a többit bízd reám.

A legény hallgat az egérke szavára, fülinél fog egy nyulat nagy hirtelen, bedugja a zsákba, s a leány elindul vele. Abba a minutába csak felszökik az egérke a zsákra, s míg a leány százat lépne, kirágja a zsák végét, a nyúl kiugrik belőle, s úgy visszafut a többihez, mintha szemit vették volna ki. Az egérke pedig leszökött a zsákról, hirtelen felkapott egy nagy darab tehéntrágyát, beledugta a zsákba a nyúl helyett.

Megy este a legény haza, bétereli a száz nyulat a nagy kapun. Hát jő elejbe a király, dúl-fúl, hogy reng belé az udvar.

- Gyere csak, gyere, te kötélrevaló, mit küldöttél nekem a zsákban!

Felel a legény:

- Én bizony nyulat, felséges királyom.

Hívják a szolgálót:

- Mit adott neked a pásztor, te leány?

- Nekem bizony, felséges királyom, életem-halálom a kezedbe ajánlom, igazán nyulat adott.

- Hm! - mondja a király - míg ilyet sem ettem világi életemben, hát most már hol a nyúl?

Számlálják a nyulakat egyszer, kétszer, háromszor, de csak mindig száz jött ki.

- No, hallod-e, te szegény legény - mondta a király -, még ilyen pásztorom sem volt, hogy küldjön is nyulat, s ne is hiányozzék. Hát mit kívánsz?

- Csak egy zsák pénzt, felséges királyom, mert nagy a szegénység otthon.

A király tüstént méretett egy istenes nagy zsák pénzt, hogy a legény tizenkét ökörrrel húzatta haza. De bezzeg olyan erősen meggazdagodtak, hogy csudájára jártak messze földről.

Ma is élnek, ha meg nem haltak.